

KODEKS

HRVATSKOG ŠPORTSKO RIBOLOVNOG SAVEZA

SADRŽAJ

	Stranica
Predgovor	2
Članak 1. – Priroda i područje kodeksa	3
Članak 2. – Ciljevi	3
Članak 3. – Osnovna pravila	4
Članak 4. - Čuvanje okoliša i etika	4
Članak 5. – Smjernice i institucijska okvirna načela	5
Članak 6. – Prilagodba i provedba	5
Članak 7. – Praksa prilikom rekreacijskog ribolova	5
Članak 8. – Skrb o ribi	8
Članak 9. – Suradnja sa ostalim korisnicima ribolovnih područja	9
Članak 10. – Upravljanje	12
Članak 11. – Istraživanje	13
Članak 12. - Svijest, obrazovanje i odgoj	13

PREDGOVOR

Kodeks HŠRS utemeljen je Kodeksom ponašanja u rekreacijskom ribolovu, koji je, na zahtjev Europske savjetodavne komisije za slatkovodno ribarstvo (EIFAC-European Inland Fisheries Advisory Commission) pripremio R. Arlinghaus iz Leibniza (Institut slatkovodne ekologije i slatkovodnog ribarstva te Sveučilište Humboldt u Berlinu, Njemačka), u suradnji sa I. Cowx-om (Međunarodni institut za ribolov, Hull, Velika Britanija) i R. van Anrooy-om, (Organizacija ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu-FAO). Kodeks ponašanja odobren je tijekom 25. sjednice Europske Savjetodavne komisije za slatkovodno ribarstvo, koja se održala u Antaliji, u Turskoj, od 21. do 28. svibnja 2008. godine. Trenutno mnoge zemlje-članice EIFAC-a aktivno promoviraju i pronose ovaj Kodeks ponašanja u rekreacijskom ribolovu, te se očekuje da će on postati osnova za kodekse većine EU zemalja.

Rekreacijski ribolov predstavlja prevladavajuće ili jedino rješenje za mnoge slatkovodne riblje fondove na području Europske savjetodavne komisije za slatkovodno ribarstvo. Njegova važnost raste u regijama kod kojih je ekonomija u tranziciji. Ipak, nedovoljno pažnje se posvećuje dokumentima međunarodnih i državnih smjernica.

Ovaj **dokument** mora biti u skladu sa državnim zakonodavstvom te regionalnim pravilima, a namjena mu je da propiše minimum standarda za ribolov koji će se odvijati na način da očuva okoliš, te da bude etički primjeren i društveno-prihvatljiv. Kodeks se temelji na uopćenoj pretpostavci da rekreacijski ribolov predstavlja glavni izvor razonode, zabave, hrane, socijalnog te ekonomskog blagostanja za ljude diljem svijeta, kako za sadašnje, tako i za buduće generacije. Ukazuje na to da rekreacijski ribolov i pripadajuće socijalne, kulturne, psihološke i fiziološke blagodati pridonose kvaliteti života svojih sudionika, čega neki pripadnici društva nisu svjesni. Te očite i one manje očite blagodati različite su od onih koje se tradicionalno povezuju s ribolovom, a to su hrana i zarada. Da bi i dalje ostao održiv, rekreacijski ribolov mora na najmanju moguću mjeru smanjiti djelovanje na okoliš i uravnotežiti utjecaj ostalih korisnika ribljeg fonda, istovremeno radeći sve ono što je najbolje za to područje. To bi trebao omogućiti Kodeks ponašanja u rekreacijskom ribolovu.

Kodeksom HŠRS maksimalno se usklađuje način ponašanja ribiča i ribičkih zajednica, ali i drugih pravnih subjekata u Republici Hrvatskoj, sa standardima koji se primjenjuju u Europi, kako bi se ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju što više smanjile razlike organizacija i ustanova u Hrvatskoj sa istovrsnima u Europi. Za ribiče je obvezujući, a za ostale čiji je sadržaj djelovanja voda i njezin okoliš, te živi svijet u njoj, nadamo se da će ga svjesno prihvatiti kao unapređenje i kulturološki pomak prema modernoj državi i zajednici.

Terminom “športski ribolov” u Hrvatskoj obuhvaćen je natjecateljski i rekreacijski ribolov. Budući da je natjecateljski ribolov reguliran posebnim pravilima, Kodeks HŠRS odnosi se samo na rekreacijski ribolov

U Kodeks HŠRS ugradili smo specifičnosti neophodne za funkcioniranje u Republici Hrvatskoj.

ČLANAK 1. – PRIRODA I PODRUČJE KODEKSA

- 1.1 Ovaj Kodeks ponašanja u rekreacijskom ribolovu (u daljnjem tekstu skraćeno KoRi) namijenjen je cijelom sektoru rekreacijskog ribolova - njegovim društvima, zajednicama i pojedincima, te svim onima koji direktno utječu ili ovise o vodenim eko-sustavima, kao i prirodnim bogatstvima ribljih resursa i aktivnostima u rekreacijskom ribolovu.
- 1.2 Ovaj KoRi uspostavlja pravila i standarde najbolje primjene u svrhu čuvanja, upravljanja i razvoja rekreacijskog ribolova. Također obuhvaća čovjekove aktivnosti koje podržavaju rekreacijski ribolov, kao što je akvakultura, proizvodnje ribe za približavanje, proizvodnja opreme, turistička djelatnost, mediji, kao i upravljanje ribolovom-management, te istraživanje.
- 1.3 Ovaj KoRi mora se tumačiti i primjenjivati u skladu sa važećim pravilima različitih međunarodnih i državnih dogovora, te zakonodavstvom Republike Hrvatske koje se odnosi na vodeni okoliš i ribolov, kao i ostalih Uputa za najbolji način primjene i provođenja rekreacijskog ribolova.

ČLANAK 2. – CILJEVI

Ciljevi ovog KoRi-a su:

- 2.1 uspostaviti najbolju primjenu i pravila za provođenje odgovornog rekreacijskog ribolova među državama, regijama, zajednicama ili samostalnim jedinicama rekreacijskog ribolova u regiji, u skladu sa relevantnim pravilima međunarodnog, nacionalnog i regionalnog zakonodavstva, uzimajući u obzir njihove biološke, tehnološke, ekonomske, socijalne, kulturne i okolišne značajke.
- 2.2 da koristi u obliku savjetodavnih uputa u uspostavljanju ili poboljšanju institucionalnih okvirnih načela potrebnih da bi se provodilo odgovorno vođenje rekreacijskog ribolova.
- 2.3 potaknuti međunarodnu razmjenu znanja i iskustava o rekreacijskom ribolovu, o njegovom provođenju i održivom razvoju.
- 2.4 olakšati i poboljšati suradnju između tijela javne i državne uprave, nevladinih udruga i ostalih individualnih sudionika u ribolovnoj grani u očuvanju, upravljanju i razvoju prirodnog bogatstva rekreacijskog ribolova, uključujući vodene ekosustave čiji su oni suštinski dio.
- 2.5 promovirati rekreacijski ribolov na dugoročno vremensko razdoblje prikazujući u glavnim crtama i omogućujući najbolje metode unutar sektora za dugoročni održivi razvoj, te za odgovorno korištenje svih ekoloških fondova koji se stvaraju uz pomoć vodenih ekosustava i vodenih organizama.
- 2.6 unaprijediti razumijevanje važnosti rekreacijskog ribolova kao socio-ekonomskog faktora među tijelima uprave, nevladinim udrugama i ostalim pojedincima u očuvanju, upravljanju i razvoju vodenih ekosustava.
- 2.7 unaprijediti komunikaciju i uzajamno razumijevanje između sudionika rekreacijskog ribolova i ostalih korisnika ribolovnih voda.
- 2.8 promovirati istraživanja u rekreacijskom ribolovu ili u pojedinim ribolovnim područjima, kao i na području pratećih vodenih ekosustava te relevantnih faktora okoliša koji utječu na rekreacijski ribolov.

ČLANAK 3. – OSNOVNA PRAVILA

- 3.1 Nadležne državne i regionalne uprave, ovlaštenici ribolovnog prava, te ostale osobe koje su odgovorne za riblje resurse, štitiće, razvijati i poticati pristup rekreacijskom ribolovu, istovremeno vodeći računa o tome da je korištenje ribljih prirodnih izvora održivo, te da su uzete u obzir društvene potrebe koje bi potencijalno mogle biti u suprotnosti.
- 3.2 Sektor ribolova, te ostali sektori koji se brinu za vodu i vodene eko-sustave i staništa, trebaju omogućiti da se interesi rekreacijskog ribolova i potreba čuvanja prirodnih (ribljih) izvora i o njima ovisnih staništa, uzmu u obzir zajedno sa ostalim višenamjenskim oblicima korištenja vodenih eko-staništa. Ostali korisnici koji dijele prostor ribljih lovišta sa ribičima trebaju biti uključeni u sve procese donošenja odluka koje imaju utjecaja na vodene eko-sustave.
- 3.3 Mogućnosti rekreacijskog ribolova nameću obvezu da se ta aktivnost obavlja na društveno i ekološko odgovoran način, te da bi se osigurala održiva upotreba, čuvanje, upravljanje i razvoj prirodnih vodenih resursa, te vodenih eko-sustava i ribolovnih staništa za sadašnje generacije i one koje dolaze.
- 3.4 Sektor rekreacijskog ribolova podržava i primjenjuje mjere koje sprječavaju neželjene utjecaje ponašanja u rekreacijskom ribolovu, djelovanja na određenu vrstu ribe, na riblje vrste, te vodeni eko-sustav kao cjelinu. Sektor naročito ima za cilj izbjegavanje nepovratnih, skupih ili sporo-obnovljivih promjena unutar svijeta vodene raznolikosti, ribljih vrsta i vodenih eko-sustava.
- 3.5 Na vodama na kojima se istovremeno odvija rekreacijski i gospodarski ribolov, različiti interesi između dva sektora moraju biti svedeni na najmanju moguću mjeru, te se ribolov mora odvijati tako da je kombinirana eksploatacija održiva.

ČLANAK 4. – ČUVANJE OKOLIŠA I ETIKA

Svaki učesnik u rekreacijskom ribolovu trebao bi:

- 4.1 znati da vodene životinje, uključujući ribe, unutar vodenih eko-sustava dosežu svoje prirodne granice, te da pomori ribe mogu imati negativan utjecaj općenito na riblje vrste kao i na pojedine riblje vrste.
- 4.2 prihvatiti da vodene životinje čine dio međusobno povezanog živog svijeta i vodenog eko-sustava koji omogućuju razne ekološke koristi društvu, osim što omogućuje i ribolov.
- 4.3 biti svjestan da se uobičajeni načini rekreacijskog ribolova i upravljanja rekreacijskim ribolovom mogu izmijeniti temeljem novih znanstvenih spoznaja ili kao reakcija na ekološke i socio-političke promjene.
- 4.4 uključiti se u akcije koje nadilaze namjeru običnog odlaska u ribolov, kao na primjer, poučavajući druge ljude, podižući javnu svijest o rekreacijskom ribolovu, sudjelujući u upravljanju rekreacijskim ribolovom, čuvajući riblji fond namijenjen rekreacijskom ribolovu i primjenjujući utvrđena pravila.
- 4.5 biti svjestan da ponašanje svakog pojedinca koji se bavi rekreacijskim ribolovom zapravo predstavlja ponašanje i cijele grupe, pa se prema tome treba i ponašati.
- 4.6 prihvatiti da je očuvanje okoliša prvenstveno etičko pravilo, prema kojem će drugi ljudi prosuđivati provođenje rekreacijskog ribolova i postupke u toj domeni.

ČLANAK 5. – SMJERNICE I INSTITUCIJSKA OKVIRNA NAČELA

Glede rekreacijskog ribolova, vlade država, međunarodna, nacionalna kao i tijela lokalne uprave, te ovlaštenici ribolovnih prava trebali bi u okviru svojih nadležnosti i mogućnosti:

- 5.1 uspostaviti, redovito revidirati, kao i ažurirati politiku i regulatorna okvirna načela za upravljanje i razvoj rekreacijskog ribolova na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, te tamo gdje je to potrebno na međunarodnoj razini, kako bi se zaštitile i promovirale mogućnosti za rekreacijski ribolov te za održivo iskorištavanje prirodnih izvora rekreacijskog ribolova.
- 5.2 omogućiti potrebna sredstva, informacije i infrastrukturu za upravljanje, očuvanje i održivi razvoj sektora.
- 5.3 konzultirati predstavnike sektora za rekreacijski ribolov prilikom procesa odlučivanja, te ih uključiti u ostale djelatnosti povezane s upravljanjem, očuvanjem i planovima koje se odnose na vodeni ekosustav.
- 5.4 Unaprijediti ustaljivanje procedura i mehanizama na odgovarajućoj upravnoj razini, kako bi se razriješili sukobi koji bi mogli nastati na području rekreacijskog ribolova između korisnika prirodnog bogatstva (riba) i ostalih neposrednih, te posrednih korisnika vodenog ekosustava.

ČLANAK 6. – PRILAGODBA I PROVEDBA

Nadležne vlasti, djelatnici sektora rekreacijskog ribolova i svaki pojedinac- ribič trebali bi:

- 6.1 omogućiti sredstva, mehanizme i sredstva upravljanja (npr. sankcije) da bi osigurali prilagodbu i provođenje zakona o okolišu i ribolovu, te ostale relevantne propise.
- 6.2 upoznati ribiče sa zakonom koji se primjenjuje i propisima, kao i sa ostalim relevantnim informacijama, na lako razumljiv način u pravo vrijeme. Međutim, na svakom je pojedinačnom ribiču odgovornost da se informira državnim, regionalnim pravilima, te o lokalnim običajima i da se u skladu s njima i ponaša.
- 6.3 poštivati lokalne, regionalne, državne i međunarodne propise, zahtjeve, običaje i pravilnike, te na vrijeme prijaviti povrede ribolovnih propisa i štete nanijete ekosustavu (na primjer pomor ribe, narušavanje staništa) odgovarajućim nadležnim tijelima i organizacijama.

ČLANAK 7. – PONAŠANJE PRILIKOM REKREACIJSKOG RIBOLOVA

Svaki ribič morao bi:

Sigurnost

- 7.1 postupati u skladu s lokalnim i državnim sigurnosnim pravilima i propisima, te voditi računa o svojim postupcima kojima ne smije ugrožavati druge ribiče, građane i sebe, ali niti druge materijalne vrijednosti. .

Ribolov

- 7.2 Ribolov mogu obavljati osobe koje su položile ribički ispit te imaju valjanu godišnju ili dnevnu državnu ribolovnu dozvolu ovjerenu od ovlaštenika ribolovnog prava na vodi gdje se obavlja ribolov.
- 7.3 Ribolov se smije obavljati samo propisanim mamcima i dozvoljenim ribolovnim alatima,
- detaljno poznavanje zakonskih propisa i posebnih pravila ovlaštenika ribolovnog prava obveza su svakog ribiča, jer nepoznavanje tih propisa nikoga ne opravdava,
 - ružno je i kažnjivo loviti ribu preko dozvoljenog broja i ispod propisane najmanje veličine,
 - kažnjivo je loviti ribe mamcima koji nisu dozvoljeni (strana alohtona vrste ribe bez obzira da li je živa ili mrtva), te upotreba prirodnih živih ili mrtvih mamaca u vodama u kojima obitavaju salmonidne vrste riba.
 - ribolov zabranjenim sredstvima (mreže, podvodne puške, dinamit, razni otrovi, struja i dr.) vrlo je težak prekršaj, a neke od ovih radnji smatraju se i krivičnim djelima,
 - ribolov u vrijeme lovostaja (mrijesta), kao i ribolov u prirodnim ili umjetnim mrijestilištima također predstavlja teže prekršaje,
 - ne ostavljati ribolovni alat i opremu bez nadzora,
 - ribič je obavezan poštivati ribočuvara i njegove ovlasti, kao i druge ovlaštene osobe, te im na njihov zahtjev pokazati državnu dozvolu, člansku i osobnu iskaznicu.
 - ribič je obavezan omogućiti ribočuvaru pregled ulova, mamaca i opreme,
 - u konfliktnim i drugim situacijama u kojima je ribočuvaru potrebna pomoć, ribič je obavezan pružiti mu pomoć i omogućiti mu da uspješno izvrši svoj zadatak,
 - ribič je obavezan strogo poštivati vlasništvo ljudi čiji posjedi se nalaze uz ribolovne vode, ne smije im ni na koji način nanositi štetu i prema njima se obavezan korektno ophoditi.
 - na kraju ribolova ribič je obavezan upisati statistiku ulova i dostaviti je svojem ovlašteniku ribolovnog prava: odmah (ako ima dnevnu državnu dozvolu), a ako je korisnik godišnje državne dozvole objedinjenu za cijelu proteklu kalendarsku godinu.
 - za vrijeme boravka na vodi ribič ne smije smećem ili na drugi način onečistiti vodu ili obale. Svo smeće dužan je ponijeti sa sobom i odložiti ih na prvo smetlište,
 - ako tijekom ribolova uoči pojavu krivolova, odnosno obavljanje ribolova nedozvoljenim sredstvima dužan je intervenirati i prekršitelje prijaviti ribočuvaru, ovlašteniku ribolovnog prava ili policiji.

Riba

- 7.4 ne prodavati ili na neki drugi način trgovati ribom ulovljenom za vrijeme bavljenja rekreacijskim ribolovom.
- 7.5 ne loviti i uzimati vrste ribe koje su u lovostaju ili nedorasle, te veće količine ribe no što mu je propisima dozvoljeno.
- 7.6 sačuvati samo onu ribu koju će pojesti zajedno s obitelji ili s rođacima ili u krugu prijatelja; ostalu ribu treba živu pustiti natrag u vodu u skladu s nacionalnim i regionalnim zakonodavstvom, potrebama i lokalnim običajima, a u skladu sa odredbama ovoga KoRi-a.
- 7.7 čuvati kvalitetu ribe koja je odvojena za konzumaciju, kao na primjer, staviti je u led, momentalno odstraniti i baciti na predviđeno mjesto iznutrice, brzo zamrznuti u hladnjaku, ili što je prije moguća konzumirati; mrtva riba ne smije biti ostavljena u okolišu.
- 7.8 spašavati ribu u kriznim situacijama (poplave, presušivanje vodotoka i sl.) tako da joj se pomogne doći do sigurne vode, ili je prenijeti u sigurne vode,
- 7.9 sudjelovati u akcijama revitalizacije i održavanja voda - čišćenju riječnih korita i jezera, čišćenju priobalnih terena, izgradnji malih brana i ustava u skladu za zakonskim propisima i potrebnim odobrenjima, sa ciljem da se ribama stvore bolji životni uvjeti.

Smeće

- 7.10 ne ostavljati smeće u prirodi; najbolje je ne donositi na obalu materijal koji bi mogao imati za posljedicu onečišćenje okoliša, nego koristiti reciklirajuće kutije za pakiranje opreme, mamaca i hrane.
- 7.11 ako je izvedivo, pokupiti smeće koje su ostavili drugi i ostaviti mjesto ribolova čistim; uvijek ponijeti sa sobom posudu za odlaganje smeća.

Okoliš

- 7.12 odmah prijaviti nadležnim tijelima vlasti slučajeve onečišćenja okoliša, osakaćenu ili mrtvu ribu, prisustvo neobičnih vrsta koje nisu specifične za dotično stanište, ili bilo kakav drugi utjecaj na okoliš.
- 7.13 ne poribljavati, uvoditi ili prenašati živu ribu ili druge vodene organizme u ribolovnu vodu bez dozvole nadležnih tijela. To se naročito odnosi na organizme kojima to nije prirodno stanište.
- 7.14 izbjegavati oštećivanje obalne vegetacije uzrokovane dolaskom do mjesta ribolova, "čišćenjem" ribolovnih mjesta, odstranjivanjem drvenih krhotina, gaženjem ili sječom drva za ogrijev.
- 7.15 izbjegavati uznemirivanje ili moguće uznemirivanje životinjskog svijeta i močvarnih ptica, pogotovo izbjegavati ribolov u blizini ptica koje se gnijezde, te izbjegavati korištenje štapa s udicom, koju bi močvarne ptice mogle progutati.
- 7.16 svesti na najmanju moguću mjeru korištenje olovnih utega na udici, te korištenje drugih pomagala umjesto olova tamo gdje je to moguće i kad je moguće.
- 7.17 svesti na najmanju moguću mjeru prijevoz čamcem, juriti i bučiti kada bi to moglo uznemiriti i naštetiti ribi, obalnoj vegetaciji, močvarnim pticama i ostalim korisnicima vode, te ne prati čamac ili automobil.
- 7.18 voziti i sidriti čamce samo na onim mjestima gdje to dozvoljeno propisima i gdje neće štetiti okolišu.
- 7.19 izbjegavati kretanje u potocima i jezerima tijekom perioda mriještenja ribe i reproduktivnog razdoblja ostalog vodenog divljeg svijeta.
- 7.20 ne koristiti potencijalno otrovna kemijska sredstva (na primjer konzervanse ili boje) za meke i mamce
- 7.21 koristiti mamce, naročito žive mamce, samo u skladu sa nacionalnim propisima,
- 7.22 prilikom skupljanja mamaca maksimalno poštivati okoliš tako da se maksimalno smanji utjecaj na staništa i okoliš (na primjer, zatrpati rupe na obali koje su nastale u procesu skupljanja mamaca).

ČLANAK 8. – SKRB O RIBI

Svaki sudionik u rekreacijskom ribolovu trebao bi:

- 8.1 prihvatiti da po prirodi svoje djelatnosti rekreacijski ribolov može imati za rezultat smrt ribe ili fizičke ozljede radi nesmotrenog baratanja ribom. Treba razmotri njeno puštanje na slobodu.
- 8.2 biti svjestan da ponekad uhvaćena riba, živa ili mrtva, može biti prijenosnik ribljih i drugih zaraznih bolesti koje se odmah moraju prijaviti nadležnim institucijama.

- 8.3 koristiti ribolovne alate i opremu koja je primjerena veličini i vrsti ribe koja se lovi. U rekreacijskom ribolovu, koristiti pribor i opremu koja:
- smanjuje trajanje skidanja sa udice nakon hvatanja ribe ;
 - na najmanju moguću mjeru svodi izlaganje ribe zraku;
 - na najmanju moguću mjeru smanjuje ranjavanje ribe;
 - izbjegavati kvačenje ribe za bilo koji drugi dio tijela – osim za ustia, ako je to tehnički moguće;
 - omogućiti sigurno izvlačenje ribe, u isto vrijeme izbjegavajući duboko kvačenje udice kad god je to moguće.
- 8.4 nakon izvlačenja ribe, savladajte je nježno ali čvrsto da bi ste je imali pod kontrolom tijekom postupka skidanja s udice.
- 8.5 ako je moguće, prije skidanja s udice na prikladan način (na primjer jakim udarcem u lubanju) ubijte ribu koju ćete ponijeti sa sobom.
- 8.6 ako se riba mora držati živom, nakon ulova, koristiti opremu koja omogućuje dovoljno prostora i kvalitetu vode, te čuvajte ribu što je kraće moguće. Prikladna oprema uključuje mreže za čuvanje, posude za čuvanje, te sličnu opremu za čuvanje ribe (stavljanje na žicu ili jako maleni metalni kavezi ne bi se smjeli koristiti). Izbjegavajte držanje različitih vrsta i veličina ribe na istom mjestu ako bi to za posljedicu moglo imati oštećenje površine ribe zbog ogrebotina ili drobljenja, ili bi moglo dovesti do toga da jedna vrsta ribe pojede drugu vrstu ribe.
- 8.7 koristiti živu ribu kao mamac samo na onim područjima gdje je to zakonom dozvoljeno. Da bi poticali razvoj ribe, ribiči bi trebali promicati upotrebu zamjenskog mamca.
- 8.8 razvijati i promicati načine koji uzrokuju najmanje fizičke i fiziološke utjecaje na ribu, ako se ona ocjenjuje (npr. ako se važe) te se poslije pušta, kako se radi na nekim natjecanjima u rekreacijskom ribolovu. Nakon mjerenja ribu treba pustiti što je moguće bliže mjestu gdje je prvobitno bila ulovljena. Promovirajte korištenje drugih načina mjerenja uspješnosti ulova ribe, koji ne ovise o donošenju žive ribe na centralno mjesto mjerenja težine ulovljene ribe.
- 8.9 Načelo „ulovi i pusti“ - osloboditi ribu nakon što je ulovljene u najboljem mogućem stanju, te ako je to zakonski dozvoljeno prema nacionalnom i regionalnom zakonodavstvu. Konkretno, u rekreacijskom ribolovu to znači:
- korištenje odgovarajuće opreme za vađenje ribe da se izbjegne gubitak sluzi i oštećenje površine ribe (kože ribe) i ostalih ribljih organa.
 - nošenje i korištenje odgovarajućih alata za skidanje ribe s udice, kao na primjer kliješta (za žicu), forcepsi, te dugačka kliješta.
 - odrediti veličinu ribe, a da je pritom riba po mogućnosti u vodi.
 - izbjegavati dugoročne periode izlaganja ribe zraku, radije ribu skinite sa udice u vodi i dodirujte je isključivo mokrim rukama.
 - izbjegavati doticanje ribljih škrga i očiju prilikom skidanja ribe s udice.
 - nikada ne gnječiti ribu ili koristiti nepotrebnu silu prilikom skidanja ribe s udice.
 - osloboditi ribu kojoj se udica duboko zakvačila i samo ako je izgledno da će riba preživjeti.
 - ne pustiti natrag onu ribu koja pokazuje znakove oštećenih funkcija ili je teško ozlijeđena.
 - izbjegavati ribolov po načelu „ulovi i pusti“ kada se zna da su šanse za preživljavanjem nakon puštanja prilično niske (npr. za neke vrste naročito visoka/niska temperatura vode).
 - izbjegavanje ribolova metodom ulovi-i-pusti tijekom razdoblja razmnožavanja.
 - ako je potrebno izvršiti osvježanje ribe prije vraćanja u vodu, tako da voda teče preko ribljih škrga.
 - pustiti ribu što je prije moguće nježnije polazući je u vodu.

ČLANAK 9 – SURADNJA S OSTALIM KORISNICIMA RIBOLOVNIH PODRUČJA

Sektor rekreacijskog ribolova, te svi ostali sudionici odgovorni za upravljanje vodenim eko-sustavom trebali bi:

- 9.1 pobrinuti se da postupci donošenja odluka budu transparentni, te da svi sudionici imaju mogućnost davanja svojih primjedbi prije nego što se donesu odluke o zakonskim odredbama, smjernicama i propisima koji se odnose na upravljanje rekreacijskim ribolovom i vodenim eko-sustavom.
- 9.2 razumijeti da su neke ljudske aktivnosti višeg društvenog prioriteta od rekreacijskog ribolova, čak i ako imaju negativno djelovanje na ribu i ribolov.
- 9.3 poštovati sustave vrijednosti i mišljenja ostalih korisnika ribolovnih područja, čak ako je to suprotno od vrijednosti do kojih drži zajednica ribiča.
- 9.4 poštovati prava onih koji posjeduju ili koriste ribolovna ili vodena staništa, zemlju ili luke koje se nalaze u neposrednoj blizini vode u kojoj se lovi riba.
- 9.5 poštovati osobnost drugih ljudi, njihov prostor, vrijednosti, običaje i ciljeve (profesionalne/životne) za vrijeme ribolova, na prilazu ribolovnoj vodi ili krećući se uz ribolovnu vodu.
- 9.6 izbjegavati sukobe sa drugim ribičima, ali i sa ostalim skupinama korisnika. Ako ipak dođe do sukoba, surađivati sa ostalim korisnicima ribolovnog sektora da bi se došlo do zajedničkog rješenja utemeljenog na činjeničnim dokazima ili kompromisu.

ČLANAK 10 – UPRAVLJANJE

- 10.1 Sveobuhvatni cilj upravljanja rekreacijskim ribolovom jest osiguranje dugoročne održivosti ribolovnih resursa, te dugotrajne raspoloživosti tih resursa budućim generacijama. Održivost ribljevog fonda uključuje očuvanje biološke raznolikosti na svim razinama, uključujući genetsku raznolikost, kao i čuvanje kopnenih te vodenih eko-sustava.
 - 10.1.1 Upravljanje rekreacijskim ribolovom je višedimenzionalno, višedisciplinarno i ponekad više nadležno, te zahtijeva uviđanje složenosti sustava resursa, interakciju između socijalnih i ekoloških podsustava rekreacijskog ribolova, te djelotvornu komunikaciju i suradnju između korisnika.
- 10.2 U situacijama kada rekreacijski ribolov nije reguliran, odnosno ne postoji gospodarenje-upravljanje, preporuča se razmatranje potrebe za upravljanjem usmjerenim na to područje.
- 10.3 Odluke o upravljanju trebale bi se temeljiti na posljednjim znanstvenim dostignućima, istovremeno uvažavajući i tradicionalne ekološke, socio-ekonomske i kulturne spoznaje, te potrebu da se zahtjevi konkurencije dovedu u ravnotežu. Manjak znanstvenih podataka ne bi smio spriječiti donošenje odluka o upravljanju.
- 10.4 Prilikom donošenja odluka o upravljanju rekreacijskim ribolovom mora se uzeti u obzir potreba da se pruži najviša moguća kvaliteta ribolova, istovremeno uravnotežujući potrebe drugih korisnika, poštujući ekološke granice održavajućeg eko-sustava, te uzimajući u obzir socio-ekonomske potrebe društva.
- 10.5 Odluke o upravljanju trebaju uključiti sve strane koje bi mogle imati neposredan ili posredan utjecaj na ribolovni fond.
- 10.6 Da bi se uspješno upravljalo rekreacijskim ribolovom potrebno je jasno odrediti ciljeve i svrhe. Ti ciljevi i svrhe u velikoj mjeri ovise o društvenim vrijednostima i trebali bi se ustanoviti uz savjetovanje sa svim stranama (nositeljima ribolovnih prava).

- 10.7 Razvoj upravnih planova važan je za uspješno provođenje upravnih mjera. Upravni plan trebao bi se sastojati od precizno-definiranih, mjerljivih svrha; analiza trenutnog stanja i problema na koje treba obratiti pažnju; predložene mjere kojima bi se prevladali ustanovljeni problemi; potrebni ljudski i financijski resursi za provođenje predloženih upravnih mjera; predloženi vremenski okvir te predloženi pristup nadzora.
- 10.8 Nadziranje eko-sustava ribolovnog fonda potrebno je zbog budućih odluka o upravljanju. Vrednovanje učinkovitosti i prikladnosti upravnih mjera, kao i prikupljanje te provjera informacija, a zatim i distribucija informacija svim zainteresiranim stranama, važne su za održivo korištenje ribolovnog fonda, za mogućnost povećanja kapaciteta, te bi ih trebalo provoditi kad god je to moguće.
- 10.9 Isplativost i analize rizika mogućih upravnih odluka moraju se provesti kako bi se eventualni štetni utjecaji na riblji fond i eko-sustav sveli na najmanju moguću mjeru, kao i u smanjivanju mogućih sukoba sa ostalim skupinama koje te resurse koriste.
- 10.10 uprava rekreacijskog ribolova provjerava i pravovremeno pronosi zainteresiranim stranama kroz dostupna i relevantna sredstva one informacije koje uspostavi ili prikupi,
- 10.11 Onim organizacijama koje nemaju iskustva u upravljanju resursima rekreacijskog ribolova, mora se omogućiti odgovarajuća pomoć na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini u razvoju protokola i programa, da bi se na taj način uspostavio suvisliji pristup upravljanju rekreacijskim ribolovom.
- 10.12 Kao odgovorni korisnici ribolovnog područja, ribiči bi trebali promicati upravne mjere i djelatnosti kojima se sprječava namjerno ili nenamjerno štetno mijenjanje vodene bioraznolikosti. To se može postići slijedećim mjerama: suzbijanjem neumjerenog ribolova, odgovarajućim djelovanjem u svrhu poboljšanja staništa, poribljavanjem primjenjujući načela temeljena na ekologiji, te sprječavanjem poribljavanja ribljim vrstama koje nisu prirodne za to stanište.
- 10.13 Voditelji ribolovnih područja trebali bi potražiti drugo stručno mišljenje onda kada nisu sigurni kakvi će biti mogući ishodi planirane upravne intervencije.
- 10.14 Ribiči i ostale strane zainteresirane za riblje resurse te njihove pripadajuće eko-sustave trebali bi uvidjeti da upravljanje ribljim fondom ili ribolovnim područjem funkcionira na tri razine: (1) stanište riba; (2) ljudi i ponašanje prilikom ribolova; te (3) riblji fond na nivou populacije ili zajednice.

Upravljanje staništem riba

- 10.15 Sve strane zainteresirane za ribolovne resurse trebale bi podržavati mjere kojima se poboljšavaju staništa riba, uključujući mrijest, mrijestilišta, hranjenje i područja zaklona.
- 10.16 Zaštita staništa riba važna je zbog održavanja prirodne reprodukcije populacije ribe. Naglasak bi se trebao staviti na mjere zaštite staništa na područjima gdje postoji funkcionalno stanište riba, prije no što se razmotre mjere poribljavanja.
- 10.17 Promjena ili manipulacija staništem riba radi održivosti ribolovnog područja i njegovog eko-sustava dugoročno je rješenje kojemu se može dati prednost u odnosu na druge oblike upravne intervencije.

Upravljanje: ljudi i ponašanje prilikom ribolova

- 10.18 Mjere upravljanja kod rekreacijskog ribolova koje se odnose na ribičku populaciju trebale bi imati za cilj omogućiti raznolikost ribolovnog područja, kako bi se zadovoljile potrebe različitih ribičkih skupina i ostalih ovlaštenika ribolovnog prava, tamo gdje je to biološki i ekološki izvedivo.

- 10.19 Provođenje upravnih mjera koje su znanstveno utemeljene i orijentirane na ljude trebalo bi imati za cilj uvećati do najviše moguće mjere društvene i ekonomske koristi koje donosi rekreacijski ribolov, a u isto vrijeme spriječiti pretjerano iskorištavanje ribljih resursa. Općenito je prihvaćeno da definicija pretjeranog iskorištavanja, te utvrđivanje stupnja održive ribolovne djelatnosti, obnove ribljeg fonda i smrtnosti, ovisi o dostupnim podacima i ciljevima upravljanja. U svojoj osnovi, to je specifično za sustav.
- 10.20 Mjere upravljanja koje se odnose na ljude trebale bi biti određene prema specifičnosti sustava zato što se njima mora održavati lokalna i mjesna raznolikost u ekološkim i društvenim uvjetima. One uključuju upotrebu ulaznih kontrolnih mjera kao što su, na primjer, određivanje područja gdje je ribolov zabranjen te sezonskih zabrana ribolova, nadalje izlaznih mjera kao što su, na primjer, postavljanje granica s obzirom na veličinu ulova, te ostalih poticajno-baziranih sredstava upravljanja. Niti jedna mjera ne bi se trebala donijeti proizvoljno bez znanstvene ili odgovarajuće društvene opravdanosti.
- 10.21 Pri donošenju odluka vezanih za određeno ribolovno područje, potrebno je uzeti u obzir određene moguće reakcije u ponašanju ribiča na konkretne upravne mjere, budući da takve reakcije mogu smanjiti uspjeh upravljanja na nekom određenom sustavu riblje zajednice.

Upravljanje ribljim fondom

- 10.22 Ostali korisnici trebali bi shvatiti da upravljanje ribljim fondom može uključivati i dodavanje ili uklanjanje dijelova ribljeg fonda, kao i izdvajanje nepoželjnih vrsta iz ribljeg fonda, te biomanipulaciju sustava korištenjem prirodnih vrsta. Takve mjere mogu zahtijevati procjene okolišnog djelovanja te bi se trebale primjeniti samo u slučaju kada treba zaštititi funkcije ekosustava i vodenu bioraznolikost.
- 10.23 Mnoga ribolovna područja temelje se na programima poribljavanja kako bi se održao ili povećao fond popularnih ribljih vrsta. Ipak, poribljavanje bi trebao biti zadnji izbor među toliko mnogo drugih mogućnosti koje postoje u održavanju ili povećavanju kvalitete ribolovnog područja. Poribljavanje treba temeljiti na nacionalnim uputama kako bi se izbjegle nenamjerne suprotne posljedice, poglavito genetska kontaminacija i širenje bolesti. U većini situacija, umjesto poribljavanja, bolje je primjeniti alternativne upravne mjere, kao na primjer poboljšanje ribljih staništa, kontrolu bolesti i grabežljivaca, regulaciju prirode ili regulaciju obnove ribljeg fonda.
- 10.24 U ribolovnom području treba izbjegavati uvođenje novih vrsta, odnosno onih koje nisu domaće za to područje. Tamo gdje se ipak razmatra ta mogućnost, uvođenje novih vrsta mora biti u skladu s ocjenom kvalificiranih nezavisnih stručnjaka i na način na koji je predvidio zakonodavac.

ČLANAK 11. – ISTRAŽIVANJE

- 11.1 Potiču se istraživačke aktivnosti na području rekreacijskog ribolova. One moraju podupirati postupak donošenja odluka u vezi s vodenim okolišem, smanjivati rizike negativnih učinaka na rekreacijski ribolov, te podupirati i poboljšavati upravljanje rekreacijskim ribolovom.
- 11.2 Rekreacijski ribolov mora primjeniti multidisciplinarni pristup rješavanju problema. Programi istraživanja trebaju poticati studentske planove koji će uspjeti kroz sve discipline istraživanja. Moderno istraživanje u rekreacijskom ribolovu nadilazi domenu tradicionalnog biološkog istraživanja, te izričito uključuje društvene i ekonomske znanosti.
- 11.3 Istraživački programi trebali bi se odvijati na različitim razinama sustava upravljanja, na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj te međunarodnoj razini, kao i uključivati različita tijela koja imaju upravne i istraživačke odgovornosti, kao što su to, na primjer, sveučilišta, savjetodavne organizacije,

organizacije u privatnom sektoru, lokalne agencije, nacionalne institute te međunarodne ribolovne organizacije.

- 11.4 Potrebno je osigurati odgovarajuće resurse, uključujući istraživačke objekte i izučeno osoblje za istraživačke programe u rekreacijskom ribolovu. Ti programi moraju biti financijski potpomognuti iz javnih izvora te iz raznih samostalnih mehanizama financiranja, kao, na primjer, inicijativa naplaćivanja korištenja te mehanizmi naplate troškova.
- 11.5 Izgradnja kapaciteta neophodna je da bi se osigurala učinkovitost istraživačkih programa u ribolovu. Države i relevantne međunarodne organizacije, koje su u mogućnosti pružiti pomoć u izgradnji kapaciteta, trebale bi raditi na osiguravanju sredstava za razvoj državnih ribolovnih istraživačkih programa, kao na primjer tehničke izobrazbe.
- 11.6 Uspostavljanje okvirnih načela u pronalaženju interesantnih tema istraživanja u rekreacijskom ribolovu važno je za uspješno upravljanje ribolovnim područjima. Ta okvirna načela trebala bi uključivati tradicionalna ekološka iskustva/znanja ribiča i ostalih zainteresiranih strana, kako bi se osiguralo zadovoljenje njihovih potreba prilikom istraživanja. Istraživači moraju preuzeti na sebe konačnu odgovornost za razvoj primjerenih prijedloga istraživanja te pristupa prilikom traženja odgovora na ta pitanja.
- 11.7 Istraživanje se mora koristiti postojanim i točnim strategijama prikupljanja podataka i analiza koje uključuju odgovarajuće ujednačene metode. Dovršene analize moraju se objaviti bez odgode, a podaci dati svima na uvid, uz poštovanje intelektualnog vlasništva i povjerljivosti. Ako je moguće, rezultati bi trebali biti objavljeni kako bi se omogućio protok informacija na međunarodnoj razini, no izvještaji o istraživanju na lokalnoj i regionalnoj razini jednako su tako važni za informiranje krajnjih lokalnih korisnika. Rezultati ribolovnih istraživanja trebaju se dostaviti i ostalim stranama koristeći se jednostavnim jezikom i sažetim komunikativnim pristupom.
- 11.8 Ovlaštenici ribolovnog prava trebaju pratiti i ocjenjivati riblji fond koji je u njihovoj odgovornosti, uključujući djelovanje promjena eko-sustava a koje su nastale zbog korištenja zemlje, urbanizacije, klimatskih promjena, preinaka staništa, te ostalih antropogenih čimbenika (faktora promjene kojima je uzrok čovjek). Uspješno provođenje programa upravljanja ribolovnim područjem temelji se na uspostavi sustava kontrole na širokoj osnovi. To znači sakupljanje informacija koje se odnose na stanište, ribolovno područje i riblji fond kako bi se mogao dokumentirati postignuti napredak u odnosu na upravne ciljeve i namjere. Istraživači moraju poticati ribiče na aktivno sudjelovanje u praćenju ribljih populacija na način da javljaju podatke i ostala opažanja ovlaštenicima ribolovnog prava i istraživačima.
- 11.9 Istraživanje rekreacijskog ribolova trebalo bi dovesti i do razumijevanja društvenih, ekonomskih, marketinških i institucionalnih čimbenika koji utječu na ribiče i ribolovno područje.
- 11.10 Rezultati istraživanja rekreacijskog ribolova trebali bi se koristiti kako bi se uspostavili upravni ciljevi, referentne točke, kriteriji izvedbe, te se moraju formulirati i ažurirati upravni planovi. Rezultati istraživanja ribolova trebaju se koristiti kao polazni temelj za razvoj prilagodljivih upravnih pristupa, dok su izlazni rezultati istraživanja bitan element za vrednovanje upravne učinkovitosti.
- 11.10 S obzirom na to da su dostupni financijski i ljudski resursi ograničene prirode, na ribolovnim područjima gdje se riblji fond istovremeno iskorištava kroz rekreacijski i gospodarski ribolov, treba doći do uspostavljanja zajedničkog istraživanja.

ČLANAK 12. – SVIJEST, OBRAZOVANJE I ODGOJ

Sektor rekreacijskog ribolova trebao bi:

- 12.1 promovirati svjesnost ovog KoRi-a da bi se promicao odgovoran rekreacijski ribolov kroz ciljane informacije, obrazovanje, te poučavanje ribiča, voditelja, kreatora politike i ostalih.

- 12.2 objaviti mjere čuvanja i upravljanja te osigurati da se zakoni, propisi i politika koja provodi njihovo provođenje učinkovito distribuiraju i objasne jednostavnim jezikom.
- 12.3 osigurati da lokalne ribičke zajednice i pojedinci-ribiči budu svjesni te da se uključe u stvaranje smjernica, njihovu primjenu, provedbu i proces vrednovanja, omogućujući upoznavanje sa ovim KoRi-em i njegovim provođenjem.
- 12.4 poticati i investirati u stvaranje novih ribiča, poglavito mladih ljudi i djece, usadujući im svijest o čuvanju okoliša.
- 12.5 uložiti sredstva i ljude u razvoj obrazovanja i programa treninga za ribiče i voditelje kako bi bili informirani o najnovijim razvojem događaja u znanosti, upravljanju i smjericama rekreacijskog ribolova.
- 12.6 surađivati sa relevantnim stručnjacima u razvijanju svijesti te obrazovnih programa koji imaju za cilj poboljšati odnose prema ribičima, kao i dalje promovirati dobro upravljanje resursima unutar sektora.
- 12.7 nepristrano i redovito obavještavati o zadnjim znanstvenim dostignućima, kao i o upravljanju i čuvanju u području rekreacijskog ribolova. Tijekom duljeg vremenskog razdoblja, objektivna komunikacija ekonomskih i ekoloških prednosti, kao i negativno djelovanje ponašanja/smjernica u rekreacijskom ribolovu, jača sektor i potiče kritičke rasprave koje će dodatno pomoći ribi i okolišu, onima koji uživaju u rekreacijskom ribolovu i komercijalnim aktivnostima koje od njega ovise.

Predsjednik HŠRS

Vladimir Sever

